SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 219. V Ljubljani, v torek 23. septembra 1884. **Letnik XII.**

Deželni zbor kranjski

imel je danes, 23. septembra, ob desetih dopoludne svojo četrto sejo. Prebere in potrdi se zapisnik tretje seje, došle peticije pa se izročé dotičnim odsekom. Med njimi bila je prošnja mestnega zastopa Ljubljanskega za premembo mestnega štatuta, ki jo je deželni glavar nameraval izročiti upravnemu odseku. — G. župan pa je predlagal, naj se izroči posebnemu odseku 7 udov, ki naj se voli na koncu seje. — G. Dežman je temu predlogu ugovarjal, češ, da to ni pravi pot, da naj se reč pred vsem izroči deželnemu odboru. — G. Grasselli je ta predlog spodbijal, rekši, da Dežman ni druzega nameraval s svojim nasvetom, kakor da bi se reč zavlekla. Ako bode odsek potreboval kako pojasnilo, se mu bo prav rado dalo. Pri glasovanji ostane predlog Dežmanov v manjšini, in sprejme se nasvet g. Grasselija.

G. deželni predsednik baron Winkler naznanja, da mu je od poljedelskega ministra došel vladni predlog o pogozdovanji Krasa, ki ga izroči deželnemu glavarju.

G. Luckmann in tovariši stavijo do g. deželnega predsednika interpelacijo ali vprašanje, zakaj toliko časa ne potrdi sklepov kranjske hranilnice, da v Ljubljani napravi štirirazredno nemško šolo in da 50.000 gld. podari neki družbi za zidanje stanovanj za delavce, in kdaj misli to reč rešiti?

G. deželni predsednik obljubi, da bode na to interpelacijo odgovoril v eni prihodnjih sej.

G. Svetec zatem s prav tehtnimi razlogi vtemeljuje svoj predlog zastran rezervnega zaklada kranjske hranilnice v Ljubljani, ki smo ga objavili v poročilo o tretji seji deželnega zbora. Govor njegov bodemo objavili po stenografičnem zapisniku.

Živahna pohvala je donela od narodnih poslancev g. Svetecu, ki je konečno predlagal, da naj se njegov predlog v pretres izroči pravnemu odseku. Po nasvetu g. Luckmanna glasovalo se je ustno. Nasvet g. Sveteca obveljal je z 22 glasovi proti 8. Za predlog so glasovali: Bleiweis, Detela, Dev, Grasselli, Kersnik, Klun, Lavrenčič, Mohar, Mošé, Murnik, Obreza, Pakiž, Papež, Pfeifer, Poklukar, Robič, Rudež, Sterbenec, Svetec, Schneid, Šuklje, Vošnjak. Zoper so glasovali: Auersperg, Dežman, Faber, Lichtenberg, Luckmann, Mauer, Schwegel, Taufferer. Manjkalo je pet poslancev, dveh narodnih (Dolenec n Samec), pa treh nemških liberalcev (Apfaltrern, ki se mu je danes dopust za 8 dni podaljšal, pa Gutmannsthal in Zois). Deželni glavar ni glasoval.

G. Schneid je z zanimivimi statističnimi številkami vtemeljeval svoj predlog gledé peticije do visoke vlade, da bi ves svoj vpliv pri južni železnici obračala na premembo jako hudih voznih tarifov. Tudi ta govor objavimo po stenografičnem zapisniku ter za zdaj le omenjamo. da je bil sprejet z veliko pohvalo med govorjenjem in na koncu. Schneidov samostalni predlog se je v pretres izročil upravnemu odseku. Ravno temu odseku se izroči tudi poročilo deželnega odbora gledé postave zarad doneskov zavarovalnih družb in društev k stroškom gasilnih straž in zarad posilnega zavarovanja.

Dr. Mauer zatem poroča o računskem sklepu zemljiščno-odveznega zaklada, ki je imel leta 1883 vseh dohodkov 934.383 gold. 93 kr., vseh stroškov pa 923.005 gold. 61 kr., toraj presežka 11.378 gld. 32 kr. Vseh tirjatev ima ta zaklad 6,203.703 gold. 75½ kr., dolgov pa 6,938.284 gold. 29 kr., toraj se kaže nezaloženega dolga 734.580 gold. 53½ kr. Primanjkljej tega zaklada, oziroma deželni dolg za opravila zemljiščne odveze je koncem leta 1883 znašal 6,273.834 gold. 18 kr., toraj 205.071 gold. 63 kr. manj, ko l. 1882, ko ga je bilo 6,478.905 gold. 81 kr. Ta računski sklep se potrdi, ravno tako tudi proračun zemljiščno-odveznega zaklada za l. 1885. Potrebovalo se bo 594.244 gold., zaklada pa je 520.684 gld., toraj bode primanjkovala 73.560 gld. Da se pokrije deželni donesek za l. 1885, se bo pobirala 16% priklada na direktne davke in sosebno od rednega zneska hišnorazrednega davka in davka od hišnih najemščin, pridobninskega in dohodninskega davka z vsemi državnimi prikladami vred, potem 20% priklada na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa. Deželnemu odboru se pa naroča, da zadobi Najvišje dovoljenje za pobiranje teh deželnih priklad. Ravno tako se deželnemu odboru naroča, da v smislu točke 3. pogodbe dne 29. aprila 1876 (postava dne 8. maja 1876 drž. zak. št. 72) zadobi pritrditev državnega zastopa, da se za kranjski zemljiščno-odvezni zaklad določena 20% doklada na direktne davke z tretjinsko po cesarskem patentu dne 10. oktobra 1849 drž. zak. št. 412 vpeljano priklado vred zniža za leti 1885 in 1886 za vsako leto na 16% doklado od vseh predpisanih direktnih davkov, toraj sosebno gledé rednega zneska hišnorazrednega davka in davka od hišnih najemščin, pridobninskega in dohodninskega davka.

Gosp. Luckmann pri tej priliki nasvetuje sledečo resolucijo, ki se tudi sprejme: „Deželnemu odboru se naroča, da naj proračunom za zemljiščno-odvezni, normalno-šolski in deželni zaklad prideva izkaz finančne direkcije o visokosti raznoterih cesarskih davkov cele dežele in mesta Ljubljanskega“.

(Konec prih.)

Krajopisi kranjskih mest in trgov.

Kamnik.

Lythopolis, nemški Stein, kranjski „Kamnèk“, mesto, je dobilo ime, kakor Valvazor pravi, po kupih kamenja, ki ga je v teh krajih vse polno, ter je loči prijetna ravnina tri miljnike obsegajoča, od stolnega mesta pokrajine; to ravnino namaka Bistrica, ki teče od severa skozi dva hriba. Mesto, okrašeno s poslopji plemenitašev, je nekdaj cvetelo; ti so se semkaj stekali, ter vratove umikali sabljam Turkov, kranjsko deželo pogostoma opuščavljajočih. Prav zato je bila trgovina silno živahna, a ta kupčija je dandanašnji s strahom pred Turki tudi ponehala. Ljudstvo je razkropljeno po treh predmest-

5.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

Nekoliko dni preteče, — kar pride na Gašparja pismo; prvo, ki ga je v svojem življenju dobil. To pismo so mu pisali gospod kaplan in jaz ga v naslednjem od besede do besede priobčim za tiste mlade ljudi, ki tudi na študiranje mislijo.

Tako-le se glasi:

Moj ljubi Gašpar!

Z veseljem sem tvoje pismo prečital ter iz njega izvedel tvojo vročo željo, študent postati. Rad ti na to pokažem različne poti, po kterih zamoreš svoj namen doseči.

Prvi pogoj za študenta je neprenehljiva marljivost, ki se nikoli ne dá od lenobe premagati. To si prav dobro zapomni. Potem pride lepo pošteno obnašanje. Če tega ni, človeški trud tudi nima božjega blagoslova, in duh človeški se ne more navzeti lepega in dobrega, če je na duši umazan, kakor kuhinska brisalnica. Dalje je treba, da si miroljuben, ker prepirljiv človek je podoben kameniti zemlji, na kteri le osat in trnje raste. Spominjaj se vedno, da je strah božji začetek modrosti, nasproti pa napuh in prevzetnost pena in sleparija, ki hitro zgine. Bodi vselej lepo ponižen, kajti ti nisi nič in nimaš nič, razun če ti Bog kaj dá in če iz surovega štora On hoče narediti lepo podobo. Tudi potrpežljiv moraš biti; potrpežljivost namreč vse premaga, in kdor študira ima toliko premagovati, kakor da bi se vsak dan z voli ruval. Nikar toraj ne misli, če boš študent, boš imel veselo življenje. To ni res. Le vprašaj tiste, ki so želeli že študirati, kakor ti sedaj želiš, in vsi bodo ti našteli dolgo vrsto nadlog: Glad, žeja, vročina in zima, in morebiti še mnogo drugih reči, ki niso nič manj neprijetne. Vendar v tej reči me za tebe ni toliko strah, ker takim nadlogam si ti že nekoliko privajen, pa gotovo boš še razun tega našel toliko hudega, da boš si nekterokrat mislil: „Ko pač ne bi bil začel študirati“. Na to te samo opomnim, da boš vedel, če te kedaj kteri profesor ne bo maral ter te dražil in jezil, čeravno boš nedolžen. Takrat se spomni na to in se ne daj od jeze zmotiti. Tudi drugim se je tako godilo. Vsak stan ima svoje težave. In česar zlasti ubožen študent vse svoje žive dni ne sme pozabiti je hvaležnost. Marsikaj boš potreboval, dobri ljudje ti bodo tudi dali, ne bodi skop z „Bog plati“, sicer ti ne bo dobro šlo. Saj tudi ni nič gršega, kakor nehvaležen človek.

Tukaj imaš tedaj pot in palico, nikar se ne splaši, ampak le pogumno začni. To nič ne dene, da si siromašk. Denar študentu nič ne koristi, ampak le marljivost, pobožnost in poštenost. Tvoje bogastvo bodi nedolžno srce, za kruh bodo ti že usmiljeni ljudje skrbeli. Priden študent najde zmiraj dobre ljudi, ki mu pomagajo.

Kar mene zadeva, ti bom že pomagal, kolikor bom mogel. Če tvoj oče privolijo, prideš slobodno vsak čas in jaz bom storil, kar bo se dalo.

Varuj te Bog, Marija, Mati božja in tvoj sv. angelj varuh.

Tvoj

Ph. M., kaplan.

Ko je to pismo Gašpar prebral, postal je zeló resen. „Moj Bog! si misli, še nisem začel študirati, in že bi si moral toliko reči zapomniti, kedaj se bom pa vsega tega naučil? Bog vé, zakaj gospod nič ne pišejo, kako bi naj fajmošter postal; na to so pač pozabili.“

Najprej je Gašpar pismo sestri Ani pokazal,

jih; v enem predmestji, navadno „Schütt“ imenovanem, vzdiga se župna cerkev, materi božji Elizabeto obiskajoči posvečena; v mestu samem pa ni nobene župe; vendar pa mesto ni brez hiše božje, kér je blizu cerkev sv. Jakoba, okrašena z ostanki ss. Prima in Feliciana, in kakor Schönleben meni, iz verdenskega jezera na Koroškem prinesenimi; tej cerkvi so grofi Turianci in Hochenwartovci z drugimi žlahtniki vred samostan konventualov, okolu konca petnajstega stoletja. Ker so pa Turki znovič pretili, so bili redovniki drugam poslani, da bi se ondukaj vstanovila župa, ki ni bila dosti varna v predmestji, dohodke samostana pa so navrnili za neko bolnico. Leta 1627 pa se redovniki povrnejo, in župa se preloži na poprejšnje mesto. O mestnih grbih, kazočih ženski lik, v kačo se končujoči, nahaja se mična pravljica pri imenovanem Valvazorju, kar pa, z drugim vred ne ugaja našemu namenu.

Metlika.

Metlika je mesto, previdéno z gradom, enajst miljnikov od Ljubljane oddaljeno, ter prav blizo reke Kulpe, zato se našteva tudi v stari krajini Vinodov; to krajino namreč so zemljepisci omejevali s Krko, Savo, Kulpo, ter s planinami za Kočevjem se vzdigajočimi. Od grofov Goriških je Metlika okolu l. 1374 prešla k nadvojvodom avstrijanskim, ki so jo potlej privatnim gospodom dajali v feud. Župo sv. Nikolaja upravlja duhovni pastir, oznamljen z naslovom proštovim. Razen te je še nemških vitezov komenda, kterim imajo svoj začetek zahvaliti tri cerkve, pred licem mesta postavljene, ss. Martinu, Roku in Katarini posvečene. Turki so v petnajstem stoletju trikrat in l. 1500 štirikrat opustošili Metliško okolico ali pa mesto samo oropali. Leta 1578, ko se je zgodil zadnji turški napad, zadeli so na hrabrejše Metličane in veče*) moči; bili so namreč, ko so to mesto oblegali prepodeni, premagani in hudo potolčeni.

Vilinski.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. sept.

Notranje dežele.

Žitna in goveja kupčija avstro-ogerska je zahtevala, da se izvrši posebna železnica od iztoka na zapad, in to se je tudi zgodito ter na 20. t. m. slovesno odprla — ***Arlska železnica.*** Vsi avstrijski časniki brez izjeme narodnosti in strankarstva so si v tem edini, da je bila Avstriji železnica potrebna, kakor ribi voda, in da je to monumentalna zgradba, ki bo svetu pričala o izvanrednosti avstrijske tehnike, ki je velikana Arlberg prevrtala. Tunel ali predor Arlski je 10.250 metrov dolg, vročina v njem znaša 19 $^3/_4$ stopinj, vožnja skozi predor traja pa 20 $^1/_2$ minut. Vožnja skozi tunel, pravijo, da je prav prijetna, nevarnosti ni nobene, ker je vsa povrhna zgradba železna in sme se ta predor po vsi pravici krona sedanje tehnične vednosti imenovati. Vožnja presvitlega cesarja od Inomosta pa do Bregenca je bila povsem podobna slavnostnemu sprevodu. Na tisoče ljudi praznično oblečenih čakalo ga je ob cesti, ter ga navdušeno pozdravljalo, tisoč in tisočkrat počili so topiči od Landeka pa do Bludenca, kajti ta del otvoril se je sedaj slovesno, prvi del od Inomosta do Landeka otvorjen bil je že pred poldrugim letom. Vožnja do Bregenca je 7 ur trajala. Cesar je silno zadovoljen z izpeljavo Arlske železnice, na kar smejo pač avstrijski tehniki ponosni biti.

Nemci so vendar-le več kot čudni ljudje, naj živé v Kranjskej ali pa v Čehah, povsod odlikujejo se po svoji krivični sebičnosti, s ktero pravico drugih v blato gazijo. Znano je, s kako silo pri nas zahtevajo ustanovitev lastne nemške šole za tistih bore 5% ljudi, ki med nami živi, dasiravno so vse naše osnovne in srednje šole že same po sebi toliko nemške, da nenemških starišev otroci lahko povsod laglje izhajajo pri poduku, kaker pa slovenskih. Na Českem je po čeho-slovanskih krajih ravno taka; po nemških okrajinah je pa stvar ravno narobe. Ondi kjer imajo Nemci večino, nečejo ničesar slišati o napravi českih osnovnih šol za deco českih prebivalcev tistega kraja in še tedaj, kadar so vse dotične pritožbe Nemcev že ovržene in so oni moralično prisiljeni vdati se pravičnim zahtevam svojih soprebivalcev, še tedaj kričé jako nesramno, da tako dolgo v Čehah ne bo miru, dokler bodo morali Nemci Čehom šole iz dohodkov nemških davkoplačevalcev vzdržavati. To se pravi po domače, dokler bode na Českem, kakor tudi po drugih avstrijskih deželah dosedanja šolska postava, ki je še zadosti pravična vsem narodnostim, ostala veljavna, tako dolgo Nemci ne bodo dali miru in bodo zlasti po Českem vedno rovali nad postavo in Čehi.

Povedali smo že, da je v ***českem deželnem zboru*** dr. Herbst stavil predlog za izločitev nemških in českih okrajev v kraljestvu českem. Nihče bi temu predlogu, ki je sam po sebi pameten in moder, ne oporekal, ako bi ne slutili za njim strašila, kterega se pa vsak Čeh prav iz srca boji, komur je na obstanku české kraljevine kaj ležeče. Tisto strašilo je razkroj české kraljevine v dva popolnoma samostojna dela, ki bi bila drug od druzega popolnoma neodvisna. Nemci dobro vedó, da jim Čehi ne bi nikdar privolili v razkroj dežele in da bi se tudi državni zbor temu opiral, zato so si pa poprej nekako pripravo k temu izumili, češ, če se nam to dovoli, potem smo pa na konji. Ta priprava obstoji v predlogu, da naj se po Českem okraji toliko predrugačijo, da bodo mešani prenehali popolnoma in bodo le čisto češki in čisto nemški. To naj bi bil nekako prst, kterega naj bi Čehi Nemcem podali, razkroj cele dežele bila bi pa roka za tem prstom, za ktero bi Nemci potem zagrabili. Da se pa poslednje ne zgodi, morajo Čehi že pri prvem gledati, da se ne vresniči. Če tudi bi se po Herbstovem predlogu marsikaj odpraviti dalo, kar medsebojno sporazumljenje v Čehah dandanes še ovira, se mora predlog vendar že v deželnem zboru zavreči, ker je v svojih posledicah nevaren.

Eden vrednikov francoskega lista „Journal des Débats“ obiskal je nedavno skupnega finančnega ministra avstro-ogerskega g. Kallaya, kteri ima tudi v Bosni in Hercegovini prvo besedo in se je toraj med imenovanima razpletel govor o zasedanji, o sedanjem in bodočnem položaji ***Bosne*** in ***Hercegovine.*** Kar se njenega zasedanja tiče, pravi Kallay, se je ono izvršilo na posebno željo presvitlega cesarja samega, kteremu so se ravno tedaj nemškoliberalci silno zamerili, ker so vse svoje sile nasprotno vporabljevali, da bi zasedanje Bosne in Hercegovine po mogočnosti zaprečili. Posebno so bili pa borsni judje proti njej in to deloma iz prijateljstva do Turčije in sovraštva do Slovanov, deloma pa tudi zarad negativnega dobička, kterega ste zasedeni deželi vsaj v prvem času obetali. Bosna in Hercegovina ste res mnogo avstrijskih novcev pogoltnili, toda to ni bilo nič druzega, nego posojilo, ktero se bo ob svojem času z zlatimi obrestmi povračevalo. Ta sijajna bodočnost Bosne in Hercegovine, kedar se ondi zopet povrne blagostan in cvet dežele, kakor je bil pred stoletji ondi, že sedaj srbske sosede v oči bôde in se je že večkrat čulo, da mislijo na to, kako bi se dala priklopiti brez posebnega vrišča nekdanjemu cesarstvu velikega Dušana — sedanji Srbiji, ktera je le drobec od žalostne razvaline nekdanje srbske slave. Gledé te točke minister Kallay in z njim vsak Avstrijanec izvestno misli, da prijateljstvo Avstrije nikakor ne sega tako daleč, da bi Avstrija Srbom Bosno in Hercegovino — podarila, kakor se je v tem že govorilo pred dvema letoma. Avstro-rusko prijateljstvo v Skiernievicah vrtrjeno nam obeta, da se v deželi med Savo in Donavo ne bodo dvignili pogubonosni oblaki, iz kterih bi se vsipala smrtna toča svinčenk za posest — Bosne in Hercegovine.

Ogerska še vedno nima najvišjega sodnika „judex curiae“ imenovanega, kterega je lansko leto na spomlad zlobka roka v osobi umorjenega Majlatha iz sveta spravila. V poslednjem časi se nekaj govori, da bi to najvišje dostojanstvo v državi znalo doleteti barona Pavla Sennyeya, slavno znanega vodjo ogerskih konservativcev, kteri se je lansko leto vsled hude bolezni na splošno obžalovanje moral odpovedati javnemu delovanju. Do sedaj je bila s tem dostojanstvom tudi še združena čast predsednika gosposke zbornice in pa najvišjega sodnega dvora. Za slučaj, da bi se v resnici Sennyey imenoval na to visoko mesto, mislijo poslednje dostojanstvo od predsedništva službe „judex curiae“ ločiti. — Kardinal Haynald boleha že več časa in se, kakor pravijo, menda ne bo vdeležil obravnav v državnem zboru, menda vsaj v prvem času ne. Papežev poslanec kardinal Vanutelli potuje sedaj po Ogerskem. Ravno kar bavi se v Ostrogonu pri kardinal-primasu Simorji, od ondi podal se bo v Kalosco in Budapešt, kjer se bo povsod poučeval o političnem zadržaji ogerskega duhovenstva. — V soboto 21. sept. praznovali so židje praznik novega leta. Ob tej priložnosti so oni posebno veliko v tempeljnu. Da bi se jim ne bilo kaj nerodnega zgodilo, čuvalo je tempelj več policistov. Ob 11. uri zapazi eden taistih pri durih zunanjega dvora nek papirnat zavitek, kterega poprej ni zapazil. Kar se je le dalo, ga varno odpre in na veliko začudenje ondi železno bombo najde, ki je imela skoraj 10 centimetrov v premerji. V bombi je tičala steklena cev, v ktero ste bili dve vžigalni vrvici napeljani. Redar je svojo najdbo izročil vojaškemu arzenalu, kjer se bo dokazalo, ali je to bil kak nakanjen napad antisemitov, ki se na Ogerskem tudi mnogokrat z anarhizmom pečajo, ali pa le gola, če tudi jako neumestna igrača.

Vnanje države.

Iz ***Varšave*** se „Wr. Tagbl.“ brzojavlja, da je tjekaj prišla kmetiška deputacije iz Chejmske okolice, ktera bi se bila rada caru o nasilstvu ruskih uradnikov pritožila. Toda niso jo pustili pred cara, temveč so jo zgrabili in v citadelo zaprli. Novica je čudna in grozna ter prav na turške čase spominja in zarad tega se nadjamo, da ni resnična, temveč da ji bo danes ali jutri že popravek za petami, kar bi nas prav veselilo. Če tudi ruski uradniki čutijo, da jim velike pravice, ki so jih vsled samogospodstva carovega imeli, od dne do dne bolj ginejo, se vendar ne bodo pridrznili podanikov v ječo vreči, ki pridejo pravice iskat. Od kar se je namreč ruski car iz svoje poprej skoraj da nedosegljive daljave jel narodu približevati, gine uradnikom samosilnikom oblast in jim bo še tem več zginila, čem več se bo car narodu približal.

Najnovejša časnikarska raca, ki je iz ***Rusije*** priletela, je, da se je na tricarskem shodu v Skiernievicah Rusija z Avstrijo in Nemčijo posvetovala, kaj bi ti dve državi k temu rekli, ako bi se Rusija Perzije polastila. Tudi o Egiptu so se menda v Skiernievicah menili, le to se še ne vé — kaj in o čem!

Zaprti anarhisti, ktere so na ***Švicarskem*** prijeli, so neki jako pomenljive osebe med anarhisti. Neve je menda za Mostom prvi kolovodja anarhistov celega sveta in je tudi najbolj nevaren, kajti njemu so umor, požig in rop igrače in sredstva, s kterimi se premoženje pridobi. Stellmacherjeva žena jih je pri vsaki priložnosti podpirala, in jim je dajala potuho; anarhisti zopet so jo pa z denarjem zakladali. Pri Stellmacherjevih so imeli tudi ekspedicijo svojega rovarskega lista „Freiheit“.

Angleži so se sprijaznili z mislijo, da bi ne bilo slabo, ko bi nad Egiptom nekako vrhovno pokroviteljstvo prevzeli, in sicer Francozom na kljub. Iz ravno tega namena mislijo se tudi z Bismarkom sprijazniti, da jim ta ne bo ondi polen pod noge metal. Politika gledé Egipta je tako zmedena, da menda razun Bismarka nikdo z dobro zavestjo ne more reči, čegav da bo Egipt danes tri leta. Da ga Angležem on ni namenil, kažejo koraki nemškega zastopnika na egiptovski konferenci, kaže potuha, ktero je Bismark Francozom dajal, ko so se jeli ravno tam Angležem s svojimi zahtevami po robu staviti, in kaže tudi njegova sedanja politika nasproti Angležem. Kaj, ko bi bil morda Bismark Egipt Francozom obljubil za prijateljstvo, ako bi z njim vred proti Angležem šobo napeli, kakor si je svoje dni lanskega leta Lahe skušal pridobiti za zaveznike proti Francozom za laskavo in že davno zaželjeno darilo Nizze in Korzike.

*) Sploh so jeli pisati večje, višje, itd. Morda ljudje ne vedó, da to kvari blagoglasje, ki ga v slovenščini tudi sicer ni preveč. Prav iz tega vzroka izpuščajo to črko Hrvatje in Srbji; pa tudi nepokvarjeni narod, ljudje nižih slag na kmetih, ne govoré tako trdo in prisiljeno. Pis.

---

ker je do nje imel največ zaupanja, in ker je tudi ona želela, da bi Gašpar študiral in potem hitro postal fajmošter. Saj sestre sploh najrajši vidijo, če brat za duhovnika študira, deloma ker drug drugemu dobro želé in je to Bogu najbolj prijeten stan, deloma pa ker tako tudi one najdejo najlaglje topel kotiček.

Gašparjev oče so bili ta večer nenavadno dobre volje. Ko si oče pipo s tobakom natlačijo, pristopi Gašpar takoj z gorečo tresko, rekoč: „Oče!“

„Kaj češ?“

„Konjiški gospod kaplan so mi pismo pisali.“

„Tebi? Kaj pa? Ali si že spet kaj naredil?“

„Nič hudega, oče, berite to-le!“

„Norec, saj veš, da ne znam brati.“

Na to je Gašpar sam pismo bral, prav počasno in ginljivo. Oče so pa hladnokrvno gledali v kot, dejali noge navskriž, kadili in ne besede črhnili.

To Gašparju ni bilo po volji. Milo-bistro je pogledal očetu v obraz, pa nič ni mogel spoznati, jim je li to po volji ali ne, kajti ravno tako malomarno so pred se gledali, kakor bi jim bil pravil: enkrat ena je ena itd. Ali nekaj so oče vendar mislili, ker dim se jim je tako gosto iz ust valil, da je pipa takoj prazna bila, pa tega Gašpar ni opazil.

Ko je Gašpar celo pismo prebral, ozrejo se nanj in rečejo: „Hm, študiral bi rad? No, zavoljo mene slobodno, če hočeš!“

„Hvala vam, oče!“ fant veselo vsklikne.

„To zdaj praviš, pozneje pa bi ti morebiti ljubo bilo, ko bi bil pa rekel: ne.“

„O, gotovo ne“, zatrjuje Gašpar.

„Bode me veselilo, če ne bo tako.“

„Da, da! začne zdaj Ana, ki je to poslušala; Gašpar mora študirati. Zakaj tudi ne bi? Saj je brihtne glave, in Konjiški gospod kaplan so mu tudi že dovolili. Takšni gospod pa že morajo vedeti, kdo je za študiranje in kdo ne, saj so sami dolgo študirali, toraj vejo, kako je in kdo je za to. Moj Bog! kakošna čast, kako veliko veselje bo za nas vse, če bo Gašpar gospod. Vsak bo se pred njim priklanjal, tako-le, kakor zdaj jaz, in sosedje bodo rekli: Lejte, lejte, tam grejo gospod Gašpar, idite in jim roko poljubite. In kedar bo že kaplan, ne bo dolgo in bo tudi kmalo fajmošter. Drugače ne more biti. Potlej bom tudi jaz k njemu šla.“

„To so babje čenče“, godrnjajo oče, in si mirno z nova pipo nabašejo.

(Dalje prih.)

Francoski prvi minister Ferry bil bi neki zadovoljen, ko bi se med ***Kitajem*** in ***Francozi*** zopet pričele pogodbe gledé vojnega odškodovanja in pravi, da ne zahteva nobene odškodnine v denarjih, le Tonkin naj ostane 99 let pod francosko oblastjo. Kitajci pa tudi o tem nečejo ničesar slišati in se menda v resnici na boj pripravljajo.

Izvirni dopisi.

Iz Mariborske okolice, 22. sept. (*Nekaj o naši sadjereji.*) Enkrat sem bil že omenil, da so se pri nas ljudje vsled slabih vinskih letin marljivo poprijeli sadjereje, in da se vsled tega vsako leto zasadi obilno mladih žlahtnih dreves, od kterih imajo posestniki v nekterih letih lepega denarja pričakovati. Naša deželna „sadje in vinorejska šola v Mariboru“ podpira posestnike hvalevredno, ker jim preskrbi lepih in žlahtnih sort, ki ugajajo naši zemlji. Za njene drevesnice se vsako leto več tisoč drevesec — se vé da za plačo — presadi po posestvih Mariborske okolice, in tudi dalje po Štajarskem, vendar za celo Spodnje-Štajarsko njena drevesnica ne zadostuje.

To je bil glavni vzrok, da so skrbni domoljubi pri sv. Jurji ob južni železnici osnovali posebno sadjerejsko društvo z imenom „Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za spodnji Štajar“, ki ima tudi že lep vrt in veliko drevesnico, iz ktere se divjaki in žlahtna drevesa pošiljajo po celem Štajarskem. Zraven tega pa skrbite tako Mariborska sadje- in vinorejska šola kakor Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za razumen poduk o sadjereji; prva v svoji šoli, kamor vsako leto na deželne stroške pokliče nekaj tednov tudi nekoliko vinčarjev in učiteljev, da bi se priučili in potem med ljudstvom razširjali teoretično in praktično razumno sadje- in vinorejo; Rudolfovo sadjerejsko društvo pa skuša to doseči po potnih učiteljih in sadnih razstavah, kakoršno ravno zdaj pripravlja v Sevnici, kjer bode v šolskem poslopji od 5.—7. oktobra razstavljeno razno sadje, sadne drevesa, sadjerejsko orodje in drugi pripomočki.

Ker pa za umno sadjorejo ni zadosti žlahtnih dreves nasaditi, ampak pridobljeno sadje tudi dobro obrniti, zato se je v Mariboru osnovala posebna „zadruga sadjerejcev za Mariborsko okrajno glavarstvo“, ki bo imela posebno skrb, da se sadje lepo spravi, dobro proda ali doma koristno obrne, da bi tako sadjereja posestnikom vedno večo korist prinašala. Ta hvalevredni namen omenjene zadruge bode se pač za zdaj težko doseči dal, najbolj zavoljo tega, ker zadruga do zdaj obstoji skoro izključljivo iz Mariborskih mestjanov, in v njenem odboru so večinoma ljudje, kterih slovenski okoličani ne morejo šteti med svoje prijatelje. Sicer pa upamo, da v tej res koristni zadrugi ne bo prostora za strankarske namene. Tudi ta zadruga bode že letos osnovala sadno razstavo v Mariboru od 4.—6. oktobra, ktere pa se zamorejo vdeleževati le sadjerejci iz Mariborskega okrajnega glavarstva.

Naposled naj omenim, da je odbor kmetijske družbe v Gradci za sadjerejce priskrbel pravico, da od 15. t. m. morajo na vsaki železniški postaji sprejemati direktne pošiljatve sadja na severno Nemško in so se za take pošiljatve tarife znatno znižale.

V obče smejo letos sadjerejci s svojimi pridelki zadovoljni biti. Jabelka se zdaj prodajajo štrtinjak po 12—14 gld.

V Rušah, 20. septembra. (*„Ruška nedelja“.*) Mila naša domovina ima mnogo divno-lepih krajev. Mi domačini sami njih premalo poznamo, še manj pa čislamo. Tujci čudeč se krasoti naših zelenih gorâ in plodovitih dolin nas še le opozorjajo na prirodna čudesa očine naše. Jeden izmed takošnih je tudi okolica, kjer ležé starodavne Ruše. Mislite si rodovito in dobro obdelano dolino, razprostirajočo se na obeh obalih v globoki strugi šumeče Drave, opasano na južni strani z mogočnim Pohorjem, proti severu pa z visokimi holmci trtonosnega Pozruka; vpodobite si bele cerkve, lepe gradiče in čedne vasi s snažnimi hišicami bliščečimi se izza gostega sadnega drevja, in krajino rajsko imate pred očmi, v kateri se vzdiguje že skoraj devetstoletna sloveča Ruška cerkev. Prelep je ta božji hram in jako znamenito zgodovino ima.

Toda danes nas zanimajo Ruše zaradi „Ruške nedelje“, to je, praznika Imena Marijinega. Ondi se obhaja tù najimenitnejši cerkveni shod. Zato je pa ta nedelja po vsem Štajarskem znana le pod tem imenom. Od vseh strani privré ta dan sila veliko ljudi, Slovencev in Nemcev. Nektere pripelje železnični vlak, drugi in to je večina priromajo peš, celó radogledih Mariborskih meščanov se ne manjka. Od ogerske in koroške meje, od Gleichenberga, Stradena in Lipnice, od Celja in Slovenjegradca si lahko letos opazoval romarje. Zlasti je zanimiv prizor na cesti, ki vodi iz Maribora. Ondi roma ljudstvo nalik ogromni procesiji, moleč in peváje. Letošnje prekrasno jesensko vreme, s čistim in prezornim zrakom, s sinjem nebom, s toplo pihajočo sapico je neznano mnogo naroda v Ruše privabilo. Prišli so res nekteri zarad gole radovednosti, marsikteri za kratek čas, spet drugi Bog vedi zakaj; vendar je večina prišla iz pobožnosti.

Že v petek vidiš kramarje, ki postavljajo prodajalnice obstoječe iz par kolov in desk, na ktere razvrsté svoje drobno blago; sosebno najdeš mnogo takšnih, ki kupčujejo s svetimi podobami, moleki itd. Ob cestah sedé zamazani berači kazaje ti razne rane na ves glas mimohodeče milodarov proseč. Otroci pa letajo h karuselu (Ringelspiel) od koder se čuje jednozvučni bum, bum. Ženske pridejo s kuhinjskim orodjem in zakurivši v kakem kotiču razstavijo na deske, ki pomenijo mizo, kupe, iz kterih se kadi neka črno-rujava pijača, nemara žlahtni sok iz Moke. — Krčmarji stavijo na trgu mize in klopi in donašajo vinsko posodo. Medarji raztegnejo svoje štirivoglate „plahte“. Največ postora zavzamejo lončarji in ljukovnjaki, ali oni, ki s čebulo tržijo. Še ni davno tega, da je bil v Rušah ta dan največi somenj za kožuhe. Sedaj ne vidiš niti jednega več. Iskri Šavenčarji so jih ondi po največ kupovali. Ta noša se je umaknila črni suknji.

V soboto večer mrgoli Ruški trg romarjev. Vedno veči hrušč nastaja; povsod se razlega petje. Slovenska dekleta, sosebno iz slovenskih goric in od Šavence kaj blagoglasno pojó; nemško petje žali naše uho.

Ob 6. uri zvečer je slovenski govor v cerkvi in litanije. Prostorna cerkev je prenapolnjena. Gnječa je neizrečena; ni môči prodreti. Ob devetih zvečer cerkovnik zapira cerkvena vrata. Vse mora ven.

Zunaj postane jako živahno; toda ne jednako izpodbudno in prazniku primerno. Število ljudstva še vedno raste, pa tudi hrup in truš. Cela vas je razsvetljena.

Nekteri romarji iščejo prenočišča na senu, slami ali na trati. Noč je precej hladna, nebo krasno, polno blisketajočih se zvezdic. Večina ljudi ne gré spat, ker deloma nikjer ni prostora, deloma pa nekteri rajši vso noč pojó in tudi — popivajo. Smeh, vrisk in petje slišiš kakor bi danes bila kaka burna narodna veselica. Sedaj pa sedaj čuješ žalostni glas „lajle“, vmes pa zamolklo bobnanje, prihajoč od pred že omenjene igre na lesenih konjičkih. To bo nocoj čudna noč, mislil sem si. Ta direndaj in šum! Videl sem pred sabo noč brez spanja. In zares nisem oči zatisnil.

Zjutraj ob ½4. uri zazvoni „dan“, cerkvena vrata se odpró, in ljudstvo se vsuje proti cerkvi kakor valovi. Ob 8. uri ste dve pridigi ob enem; nemška v cerkvi, slovenska od zunaj. O poludné je vsa cerkvena slovesnost zvršena. Nagloma se tudi ljudstvo razide.

Da je dokaj ljudi došlo z blagim namenom na božjo pot, temu dokaz je lepo število obhajancev. Okolu 1299 je pristopilo njih k mizi božji. To je veselo znamenje.

Opomniti pa moram na žalost, da srenjska policija premalo ali nič ne gleda na red, mir in pošteno obnašanje. Toda kaj hočemo, srenjski predstojnik ima sam krčmo. Res hudo je za poštene ljudi, ki morajo gledet ta hrup in divji krik, in marsikateremu se studi zbog tega božja pot. Naj toraj Rušani v svoj lastni prid pazijo na red. Bo tudi več blagoslova.

Od slovensko-beneške meje na Goriškem, 20. sept. Nova knjiga: „Slavia italiana“, spisal v italijanskem jeziku odvetnik Karol Podrecca (recte Podreka) v Čevdadu 1884. — V 36. št. „Soče“ je čitati o neki novi knjigi izišli v Čevdadu, ki stane brez poštnih stroškov 2 liri 50 centesimov. (To je 1 gld. 20 kr.) Ravnokar sem jo dobil ter nimam še časa, da bi jo bil že vso prečital; šteje pa 143 strani v osmérki. Preden se loti ktero bolj vešče pero kritike o tej knjigi spisati, naj mi bode dovoljeno, da sporočim „Slovencu“ saj nektere bolj zanimive stvari, ktere se v njej nahajajo. Vsakdo bi bil pa več o njej pričakoval, kakor je v resnici. Vse je pisano le v posameznih malih odlomkih brez pravega časoslovnega réda. Za nas Slovence so bolj zanimivi le sledeči predmeti, v kolikor sem si jih jaz le v naglici ogledati mogel. Prav je bila že naprej opazila ista št. „Soče“, da nekteri oddelek na pr.: „alcuni guai, alcuni rimedi“ (t. j. nektera zla in nektera sredstva proti tistim), ne pričakuje brez nekakega strahu. Od 12—27. str. opisuje politično zgodovino beneških Slovencev, se vé da zeló pomanjkljivo; mene zanima v tisti najbolj politično vedenje naših bratov unstran meje v burnem času l. 1848 in 1866, ko je odstopila Avstrija Benecijo Italiji vkljub dobljeni bitvi pri Kustoci 24. junija 1866. Njih sovražno vedenje nasproti Avstriji mi je bilo deloma že znano, deloma tudi umévno. Dovolite mi, da posnamem saj nektere podatke tužnega obsega, ki kažejo, kam dovede hlapčevstvo ljudstvo, ki stoji pod vplivom tuje politike in tuje omike. Na 23. str. idr. piše o vstajniškem gibanji med Slovenci po Beneciji blizo tako-le: Proti avstrijski vladi so se oni vzdignili siloma sami ter so dodali zgodovini italijanskega vstajenja eno stran, ktera spričuje njih nespremenjeno domoljubje, in o čemur menim, da se mora nezasluženemu pozabljenju oteti.

Prišlo je znamenito 1848. leto. Po slovenskih dolinah se je razlegala pesem:

„Predraga Italija
Preljubi moj dôm,
Do zadnje moje ure
Jest ljubu te bom.
Si v kjetnah živiela,
Objokana vsa,
'Na dikla špotljiva
Do zdaj ti si b'la.
Raztargi te kjetne,
Obriši suzô,
Gor uzdigni bandiero,
Treh farbih lepo.“

Potem je prestavil pisatelj isto pesem v italijanščino. Avstrija je tedaj vtrjevala vojaško cesto pri Pulferji *), in naši hribovci so napravljali ogromne kupe skalovja, da jih sprejmejo. Zažugana je bila kazen vstrelenja vsim, ki bi nosili orožje, in Slovenci (prvi med temi so bili neki Krucili iz Stupice, mejne vasi pod Pulferjem) so uvaževali na vozeh med ogljem skoraj vsak dan puške, bodala in drugo orožje, s kterim so polnili skrite jame, ne da bi bil le eden sam izdal to tajnost.

Ko je buknola vstaja, je bila narodna straža kar takoj oborožena, ter vstanovljena v vsaki občini pod poveljstvom generala (!?) Fran-Podreka iz sv. Petra; hodila je na okolo podnevi in ponoči, preiskavala je vse tujce iz strahu pred ovaduštvom, sumljive je tirala v zapor in okraj prepuščen samemu sebi, se je vladal čudno sam od sebe.

Pa na veliki petek istega leta, se je posrečilo eni četi 397 avstrijskih lovcev, da so odšli po zvijači očém izpostavljenih straž**) in nevarnostim ceste pri Pulferji, prelazeči mejo čez gorske vrhunce vtrdivši se na vrhu sv. Martina v občini Grimaki.

Ker so se iznenada prikazali, se je zapovedalo naravnost, da naj se kakor k vihri zvoni po vsih cerkvah v dolinah, naj se zbere vsa narodna straža, naj se razdeli streljivo, da naj se obdá z obleganjem ista gora, kjer so se vtrdili Avstrijanci, da naj se tako visoko postavijo v sprednje straže, da se ti lahko eden na drugega streljajo z ono četo.

(Konec prih.)

Domače novice.

(*„Jamsko Ivanko“*) čuli smo v soboto in nedeljo zvečer raz desk slovenskega narodnega gledišča v Ljubljani. Oba večera napravila je dober vtis na jako hvaležne poslušalce, tako da glasnemu priznavanju, ploskanju in odobravanju ni hotlo konca biti. Gospi Gerbičeva in Odijeva dobili ste krasne šopke ter ji je zbrano odlično občinstvo vselej z glasnim ploskanjem pozdravilo. Pelo in igralo se je v nedeljo zvečer sploh spretneje in bolj dovršeno nego v soboto, s čemur pa nikakor ne mislimo zaslug v oziru na mnoge zapreke in težave, s kterimi se je ta izvirna opera slovenska na oder spravila, le količkaj prikrajševati, ravno nasprotno jih popolnoma priznavamo, ter ob enem izrekamo odkritosrčno željo, da naj bi se pač kmalo zopet kaj enacega priredilo. Posebno omamil je zbrane rodoljube mil, krasen in vseskozi krepek glas gospe Gerbi-

*) Na meji koboridsko-čedadske ceste, kjer je zdaj blizo mejna mitnica. Pis.

**) To so bili junaki — bojni strokovnjaki zares, dokler jim ni prišel sovražnik za petami. Pis.

čeve, združen z izbornim igranjem, kakor se je tudi Odijevi obilna pohvala dajala. G. Medenov tenor, Štamcarjev bariton in Koceljev bas dosegli so, kar so zaslužili — mnogo pohvale; kor se je pa s znano natančnostjo oba večera vrlo poponašal. Gledé pomnožnega osobja si pa ne moremo kaj, da ne bi izrekli britke besede. Zakaj so inspicijentu toliko priljubljene dolge vrzeli pri nastopih posamičnih osob, ne vemo; pač pa nam sme vrjeti, da so taiste jako mučne tako za igralce same, kakor so nedostojne za poslušalce. Vsakdo nam bo rad pritrdil, da k splošnemu vspehu točnost v nastopih jako pripomore in te smo posebno v soboto jako pogrešali. Kam pa s točaji v štifletah?! V času, v kterem se „Jamska Ivanka“ vrši, o elastični obutali niso še prav nič vedeli. Tudi malenkosti veselé človeka, ako so na svojem mestu. — Gledišče je bilo oba večera polno, vendar v soboto bolj nego v nedeljo, kar priča razlika pri blagajnici. V soboto večer dobili so 280 gold. za razprodano hišo izvzemši nekaj lož; v nedeljo zvečer nabralo se je pa le 185 gld. dohodkov. V nedeljo se vé, da se gré najraje na sprehod. Vsekako srečen pa je slučaj, da je gledališno dôbo letošnjo odprla slovenska Talija, ktera še ni oskrunjena s pohujšljivimi deli, kakoršnih se po nemških gledišči povsod zadosti dobi. Naj bi se ji tudi v deželnem zboru določila večja podpora, kakor jo je do sedaj imela.

(*Umrl*) je dijak VIII. gimnazijalnega razreda Ciril Zabukovec, po dolgi in mučni bolezni na 22. sept. ob $3^1/_4$ zjutraj v 20. letu svoje starosti. Pogreb, kterega se bo vdeležila cela gimnazija, bo v sredo ob štirih popoludne iz Medijatove hiše na Dunajski cesti k sv. Krištofu. Blagi ranjki, sin vrlega narodnjaka, je bil nadepoln mladeneč, ki je roditeljem in domovini mnogo obetal. Večna luč naj mu sveti!

(*„Slov. Narod“*) zasežen je bil zarad uvodnega članka „o zopetni vpeljavi nemškega podučnega jezika v Ljubljanske osnovne šole“, o čemur je v soboto tudi naš list pisal.

(*Pred porotniki*) stal je včeraj bivši poštni opravnik v Beli Peči na Gorenjskem, Henrik Heyne v Černomlji rojen, 19 let star, zarad izneverjenja denarja 1601 goldinarjev 81 krajcarjev. Leta 1883 17. novembra je ondi za malostno plačo 20 gld. na mesec vstopil ter si je okoli novega leta prvič nekaj ptujega denarja pridržal. Sprevidevši, da ga ne more povrniti, sklenil je prisvojiti si kak večji znesek s kterim jo je mislil v Ameriko pobrisati. Res se mu naleti, da si je okoli 9. junija neko večjo svoto pridobil, s ktero je tudi srečno v Hamburg prišel. Ondi ga je pa policiji izdal ponarejeni potni list, glaseč se na Janeza Papeža iz Rudolfovega, ki je bil pa memo Heyneja čisto drugačen, zarad česar so ga redarji prijeli. Heyne je izneverjenje obstal in spremili so ga v Ljubljano na Žabjek, kjer so ga včeraj zarad tega obsodili na eno leto hude ječe poojstrene vsak mesec z enim postom.

(*Mestni log — tusculum Ljubljanskih barab.*) Barabo po Ljubljani vidiš vsako uro po noči in po dnevu izvzemši čas okoli treh popoludne. Okoli treh vsak dan, se vé, če jim je nebo milo, mnogo barab po Ljubljani zmanjka, zato pa jih je o tistem času v mestnem logu blizo Viča vse živo. Ondi se dan na dan zbirajo z vlačugami, ktere po Ljubljanskih kuhinjah pokupijo ostanke in odpadke od mesa in pečenke, in vse tisto potem v logu prav po cigansko pečejo in kuhajo, da je kaj! Žlice naredil jim je Ribničan po krajcarji, piskre in sklede, imajo pa menda na Mlaki pri Komendi svojo domovino. Shranjujejo si jih pa v bližnjem grmu. Minuli petek dopoludne — kvaterni petek je bil — staknili so Viški pastirji tiste skrite piskre in sklede. Mladostna razposajenost se takoj oglasi: „pisker bomo bili“. Hajdi kole v zemljo in pisker je šel za piskrom, po kterih so mladi Vičanje neusmiljeno sekali prav po postavah, ki so veljavne in merodajne, kedar se „pisker bije“. Čez kake pol ure barabske kuhinje ni bilo več; kup črepinj je bilo vse, kar je še nanjo spominjalo mimogredočega popotnika. Popoludne na kvaterni petek pošlje pa nekdo iz Viča, ki je ravno kar svojo srečo pri lesni kupčiji hotel poskusiti, tri drvarje v log nakupljeno drevje sekat. Že so pridno delali in kazalo na uri solnčni in stolpni se je proti številki III. pomikalo, ko se barabe začnó ondi v najbližjem obližji zbirati. Napoleon I. pri Moskovi se izvestno ni toliko vstrašil pri pogledu na popolni poraz svoje vojske, kakor barabe pri pogledu na kup črepinj, ki so okoli v zemljo zabitega kola ležale. „Kdo in kedaj“ bil bi to včinil vprašali so drug druzega s tužnim srcem? Kdo drugi, kakor oni-le drvarji, pravi nekdo, in hajd nad-nje. Vse kar čuje na ime baraba, moški, ženske in otroci, dvignilo se je nad nič hudega misleče tri delavce, ki so si v potu svojega obraza svoj kruh služili. Moški barabe napadli so jih z odkrehanimi vejami, ženske vlačuge so klepetale in zmerjale, otroci so pa jokali vmes. Delavci se nekoliko pomišljajo ali bi ali ne, namreč poskušali ojstrino svojih sekir nad bučami napadajočih jih barab. Na čast jim bodi rečeno, da je zmagala krščanska ljubezen, ter so rajši sekire na rame zadeli in se v naglem diru do Viča spustili, barab druhal pa z neznanskim krikom za njimi — do Vasi. Tù so si pot od čela brisali in — odpočili. Gospodar delavcev imel je to za slab začetek sreče pri kupčiji in še danes ne vé, ali bi se je poprijel ali ne; barabe so pa na ta svoj junaški čin brez mere ponosni; kuhinjo si bodo pa drugo omislili. Edina neprijetnost je bila ta, da so bili na kvaterni petek brez kosila!

(*Razpisana*) je služba paznika druzega reda na Ljubljanskem gradu z 260 gold. letne plače, h kteri pride še 25% doklade, prosto stanovanje, kurjava in svečava, na dan po 840 gramov kruha in službena obleka. Prošnje naj se vlagajo v štirih tednih pri c. kr. državnem pravdništvu Ljubljanskem. Prosilec mora znati slovenski in nemški, ter mu je treba znanosti, kar si jih človek v normalki pridobi. Gledé starosti je skrajna meja do 35 let.

(*Za popotne.*) Čuvajte se, kedar se vozite po železnici, kako se boste vsedli, da boste varno sedeli. Na 18. t. m. peljal se je Moric Lampel iz Dunaja v III. razredu iz postaje Hrastnik. Naslanjal se je na duri, ki so bile slabo zaprte in so se vsled napora od znotraj same od sebe odprle. Lampel je padel iz voza, ter se je po životu tako odrl, po glavi pa toliko pobil, da je kmalo na to svojo dušo izdihnil.

(*Trstu*) se bodo razmere zboljšale, kedar se prične delati zvezna železnica od južnega kolodvora po mestu tja doli k sv. Andreji, kjer bo menda stal državni kolodvor železnične proge Hrpelje-Trst. Načrti te zvezne železnice ležé na pregled pri mestnem magistratu Tržaškem, kjer si jih lahko vsakdo ogleda. Železnica speljana bo po lesnem trgu in via Torrente po visokem mostu podobni progi, ki bo po nekterih krajih dosegala višavo streh. Nadjajo se, da se ta proga skoraj gotovo izvrši, kajti če tudi bi stala mnogo novcev, bi vendar ne ovirala prometa, kar bi se pa o progi speljani po stari luki nikakor ne zamoglo trditi, temveč bi ondi ves promet ovirala, ker je nasip vse skozi preozek za železnico, za tramvaj in za druge vozé, kterih je ondi vedno vse polno.

Razne reči.

— Sv. oče odločili so milijon lir za napravo bolnišnice za tiste bolnike, ki imajo kolero, ako ona napravi blizo Vatikana, da se bo sv. očetu mogoče taiste potem obiskavati, tolažiti jih in okrepčavati. Kako da je z Rimom se prav natanjko nič ne ve. Prišli so že telegrami, ki so pravili o posamičnih napadih kolerinih, zopet drugi pa pravijo, da dosedaj v Rimu ni še kolere. Pismo sv. očeta na kardinala Jacobinija tudi pravi, ako bi se kolera razširila, toraj bi po tem takem vendar le morala biti že v Rimu.

— Velikost Bodenskega jezera. Površina tega jezera znaša blizo 10 kvadratnih milj. Ko jezero zamrzne, bi se lahko na njegovi gladki površini zbrali vsi Adamovi zdaj živeči otroči. Pretesno bi jim ravno tudi ne bilo, če niso predebeli, ker na vsakega posameznika pride čveterokot, čegar stran je 4 stopinje dolga. Ko bi pa led od prevelike teže počil in bi vse človeštvo našlo smrt v valovih, naraslo bi jezero samo za 6 palcev.

— V Parizu izhaja 53 dnevnikov, ki imajo od 1500—100.000 naročnikov ali bralcev. Samo zmerno republikanski list „Petit Journal“ se tiska vsak dan v 600.000 iztisih. Celoma izide vsak dan v Parizu 1,193.000 iztisov, ki so republikanskega mišljenja in samo 339.000 iztisov protirepublikanskega duha.

Telegrami.

Praga, 23. sept. Cesarski namestnik odgovoril je na Mattuševo interpelacijo, da se je takoj, ko se je o izgredih po Liberci zaslišalo, ondašnjemu županu in podžupanu zaukazalo, da naj v zvezi z mestnim odborom in mestnim zastopom vse, kar se jima zdi za ohranenje javnega miru potrebno, vkreneta. Obe enim so jima bila na razpolaganje vse za to pripravna sredstva in ukazalo se jima je napraviti sodnijsko objavo, kteri sledí preiskava. Merodajni organi so vse storili, da bi se bil mir in red ohranil.

Od 16. t. m. zvečer nadalje se res ni nikjer več kalil javni red. Tikajoč se Trutnovskih dogodeb pravi, da je iz predloženih zapisnikov občinske seje od 17. t. m. na svojo žalost razvidel, da so se v odboru resnično stavili predlogi v interpelaciji omenjeni in da je občinski zastop v resnici sklenil v smislu teh predlogov napraviti potrebne dopise na fabrikante, severno-zapadno železnico, in na posestnike, kteri imajo svoje prostore na Čehe zakupljene.

Okrajno glavarstvo Trutnovsko je že na 19. t. m. občinskemu zastopu izvršitev nakane prepovedalo, ker je bil tisti občinski ukrep protiven obstoječim postavam. Ako bo proti občinskemu zastopništvu Trutnovskemu še nadalje treba korakov oblastnije, se taisti na podlagi obstoječih razmer ne bodo opustili. On (cesarski namestnik) smatra za svojo najimenitnejo nalogo mir in red v deželi vzdržati, prebivalcem dežele brez izjeme narodnosti priznane pravice čuvati; zarad tega se bo izgredom kjer koli, povsod odločno po robu postavil. Cesarski namestnik F. M. L. Kraus odgovoril je v obeh jezicih, in se mu je odgovor mnogokrat odobraval.

Napolj, 23. sept. Od 21. sept. od štirih popoludne pa do 22. sept. ob ravno tistem času 241 bolnikov in 114 mrličev za kolero.

Perpignan, 23. sept. Sedem španjskih vojakov in podčastnik ušlo je z polkovno blagajnico čez mejo, kjer so vskliknili: „Živio Zorilla“. Orožniki so jih vjeli in v Perpignan gnali.

Kairo, 22. sept. Chartum je v resnici od vstašev osnažen, ravno tako okolica. Wolsely je v London brzojavil, da vsled tega ni še potreba v Egipt vojakov pošiljati.

Tujci.

21. sept.

Pri ***Maliči:*** Viljem Eisell, trgovec, iz Draždan. — Edvard Theimer, zasebnik, z Dunaja. — Janek, Sennenstein in Könikfeld, trgovci, z Dunaja. — Gorup, zasebnik, iz Reke.

Pri ***Slonu:*** Dr. Filip Florio, z družino, iz Trsta. — Josip pl. Maynhofer, c. k. nadporočnik, iz Celovca. — Hainzmann, Gorton, Spiess in pl. Jabornegg, enoletni prostovoljci, iz Celovca. — Janez Zdražba, kaplan, iz Cerkljan. — Anton Smola, s soprogo, iz Žužemberka.

Pri ***Avstrijskemu caru:*** Viljem Kokeil, c. k. davkar, iz Št. Mohora. — Janez Kavčič, iz Celja. — Janez Kalin, posestnik, iz Kostanjevice.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. septembra.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl.	75	kr.
Sreberna „ „ „ „	81 „	85	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 „	50	„
Papirna renta, davka prosta	95 „	85	„
Akcije avstr.-ogerske banke	850 „	—	„
Kreditne akcije	292 „	50	„
London	121 „	60	„
Srebro	— „	—	„
Ces. cekini	5 „	77	„
Francoski napoleond.	9 „	65	„
Nemške marke	59 „	60	„

Najboljše britve

iz angleških tovarn prodaja ter jih tudi daje za mesec dni na poskušnjo (1)

Janez Morocutti v Kočevji.

Podpisani kupuje **baker, mesing, cin, cink** in **staro železo**, ima večjo zalogo **štedilnih ognjišč** za vzidanje, ktero on sam oskrbi kar najceneje mogoče. Tudi se dobiva pri njem vedno **oglje iz trdega lesa** po **nizki ceni.**

Janez Dolhar, (5)

ključavničarski mojster v ulicah sv. Florijana št. 32 in v Hrenovih ulicah št. 4.

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.